

N:o 193.

Af herr **P. Pehrsson** i Österby, *i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ny förordning angående bevilning af fast egendom samt af inkomst.*

Då Kungl. Maj:t för Riksdagen framlagt förslag till bevilningsförordning, synes mig anledning föreligga, att Riksdagen tager i öfvervägande frågan om de ecklesiastika och med dem jämnställda bostälленas taxering.

Det är stor åtskillnad mellan att vara ägare och boställshafvare. I vissa fall är innehafvaren genom laglig bestämmelse förhindrad att själf bruka sitt boställe, som är honom såsom löneförmån tilldeladt, och vid utarrendering ha i vissa fall, särskildt då det gäller viss längre tid, olika myndigheter betydande inflytande, hvarigenom utsikten att ernå förmånligare ekonomiska villkor ofta förminskas.

Äfven i de fall, där innehafvaren själf brukar sitt boställe, har han icke frihet att därur draga den inkomst, som eljest kunde ske. Han är bunden af allehanda bestämmelser. För att få dessa ändrade måste han i hvarje enskildt fall ingå med begäran om tillstånd därtill, något som, äfven om begäran bifalles, är hindrande för den fria dispositionsrätten. Särskildt är han förhindrad att på ekonomiskt sätt göra sig till godo det skogsfång, som är honom anvisadt till husbehof o. s. v.

Största olägenheten vållas dock däraf, att många af dessa boställen äro *skogshemman*, af hvilkas skogsafkastning innehafvaren i bästa fall endast får en bråkdel, som dessutom ofta växlar högst betydligt i storlek för olika år. I så fall blir bestämmelsen i bevilningsförordningen, att fast egendom skall uppskattas till sitt *verkliga* värde, för dessa boställs-

hafvare en skriande obillighet, som därtill träffar dem, som i regel ha ganska svag ekonomisk bärkraft. Detta gäller, vare sig bostället brukas af innehafvaren eller är bortarrenderadt. De på bostället hvilande onera utgöras vid arrende i regel af arrendator, som *ingen som helst* andel har i skogsafkastningen utöfver husbehovet. Inkomstskatten för bostället åter kommer alltid att falla på boställshafvaren, i förenämnda fall utan rimlig proportion till hans inkomst af bostället.

Såsom exempel härå må ett enda fall anföras. Kyrkoherden i Torsö af Skara stift innehar dels boställe i Torsö, taxerad till 30,000 kronor, dels åtnjuter han inkomsten af ett storhemman i Fågelö, taxerad till 30,000 kronor. Hans arrendeinkomster utgöra från Torsö boställe netto 400 kronor (enligt lönerogleringskommitténs uppgifter) och torde af båda tillsammans, naturaprestationer inberäknade, icke uppgå till öfver 1,450 kronor. Af skogen åtnjöt innehafvaren under åren 1891—96 i medeltal 56 kronor 23 öre årligen (enligt lönerogleringskommitténs uppgifter.) Åren 1901—1904 såldes från bostället skog för 1,331 kronor, hvaraf boställshafvaren fick 193 kronor 66 öre och prästerskapets lönerogleringsfond 1,131 kronor. Åren 1904—1906 såldes från bostället skog för 1,057 kronor, hvaraf innehafvaren och lönerogleringsfonden fingo hvardera 418 kronor 30 öre. (Dessa senare uppgifter enligt domänstyrelsens redovisningsräkningar.)

Innehafvarens inkomstskatt utgår efter beräknad 3,600 kronors inkomst af bostället, sålunda beräknad drygt 2,000 kronor mer än den verkliga.

Rättvisa och billighet kräfva, att vid uppskattning af boställen värdet af skogen, som nu så godt som öfverallt i landet är indelad efter hushållningsplan och lagd under domänstyrelsens förvaltning, icke ingår i beräkningen af jordbruksfastighetens värde, och att den, som åtnjuter inkomsten däraf, också skattar därför, det må vara innehafvaren, prästerskapets lönerogleringsfond eller de ecklesiastiska boställenas skogsfond.

Så är enligt uppgift redan nu fallet på en del håll, men borde detta vara i bevillningsförordningen fastställt.

Inga svårigheter torde heller möta för en sådan mera rättvis upp-taxering, då, såsom nämnt, boställsskogarna redan äro i förvaltningen skilda från den öfriga jordbruksfastigheten och fullt exakta uppgifter föreligga öfver hvart den årliga eller tillfälliga afkomsten af skogen går och huru mycket det blir på hvarje inkomsttagare.

Genom prästlönerogleringskommitténs arbete föreligger också på grund af å hvarje ort af sakkunniga verkställda beräkningar fullt exakta upp-

gifter å hvarje ecklesiastikt boställes värde och afkastning, däri äfven årliga skogsfånget till husbehof är taget med i beräkningen.

Denna fråga synes mig icke heller hänga så nära samman med skogsbeskattningskommitténs utredning, att resultatet af dess arbete behöfver inväntas för att en ändamålsenlig ändring skall kunna komma till stånd. Här är nämligen, såsom redan är påpekadt, det inbördes förhållandet mellan bostälernas jordbruks- och skogsfastighet redan fastslaget.

En allmänt erkänd oriktighet vid nuvarande taxering bör icke få medfölja in i en ny bevillningsförordning!

På grund af hvad jag här ofvan anfört, tillåter jag mig därför vördsam samt hemställa,

att Riksdagen ville besluta, att vid taxering af ecklesiastika och med dem jämnställda boställen deras värde må bestämmas såsom enbart jordbruksfastighet, under det att skatten för boställsskog må utgöras af den, som åtnjutit inkomsten däraf, en hvar efter sin andel.

Stockholm den 27 februari 1907.

Per Pehrsson.